

בבית המשפט העליון

בש"פ 7033/18

לפני: כבוד השופט מ' מזוז

המבקשת: מדינת ישראל

נגד

המשיב: יצחק בריל

בקשה להארכת מעצר (בפיקוח אלקטרוני) לפי סעיף 62 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו - 1996

תאריך הדיון: ו' בחשוון התשע"ט (15.10.2018)

בשם המבקשת: עו"ד קובי מושקוביץ

בשם המשיב: עו"ד ניר שנידרמן; עו"ד עדן פוליטקין

החלטה

1. בקשה להארכת מעצר המשיב בתנאי פיקוח אלקטרוני לפי סעיף 62 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים) ב-90 ימים החל מיום 20.10.2018, או עד למתן פסק דין בת"פ 48790-07-16 בבית המשפט המחוזי בירושלים, לפי המוקדם.

2. ביום 31.7.2016 הוגש נגד המשיב ו-4 נאשמים נוספים כתב אישום, אשר תוקן בהמשך באופן שהוספו אישומים לכתב האישום לאחר שהורחב מעגל המתלוננים. המדובר בפרשת הונאה רחבת היקף בתחום הנדל"ן, הכוללת מעשי מרמה ועבירות נוספות נגד יותר מ-60 מתלוננים בהיקף כספי של כ-28 מיליון ₪, אשר המשיב הוא הנאשם המרכזי והרווח החיה בפרשה. בגין מעשיו אלה מייחס כתב האישום למשיב עבירות של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות, שימוש במסמך

מזויף, קשירת קשר לביצוע פשע, סחיטה באיומים, הלבנת הון, עבירות מס, עבירות פשיטת רגל, ושיבוש הליכי משפט. פירוט האישומים וההליכים הקודמים תואר בהרחבה בהחלטות קודמות של בית משפט זה (ראו החלטה מיום 22.1.2018 בבש"פ 418/18, והחלטה מיום 3.6.2018 בבש"פ 3409/18) ואין צורך לחזור על כך כאן.

3. בד בבד עם הגשת כתב האישום הוגשה בקשה להארכת מעצרו של המשיב עד לתום ההליכים נגדו. בהחלטה מיום 22.9.2016, לאחר דיון וקבלת תסקירי מעצר, הורה בית המשפט המחוזי על מעצרו של המשיב עד לתום ההליכים, לאחר שקבע כי חלופת מעצר לא תאיין את המסוכנות הנשקפת מהמשיב וכי קיים חשש לשיבוש הליכי המשפט. ערר שהגיש המשיב על החלטה זו נמחק על ידו בהמלצת בית משפט זה.

בהמשך, ביום 1.10.2017, לנוכח מצבו הרפואי הירוד של המשיב, נסיבותיו האישיות וחלוף הזמן, קיבל בית המשפט המחוזי בקשה לעיון חוזר מטעם המשיב והורה על המרת מעצרו של המשיב מאחורי סורג ובריח במעצר בפיקוח אלקטרוני בכפוף לתנאים שקבע. בהמשך הגיש המשיב בקשות נוספות לעיון חוזר אשר נדחו. יצוין עם זאת, כי בהחלטה מיום 29.3.2018 הורה בית המשפט המחוזי על הקלת תנאי מעצרו של המשיב, וזאת בין היתר בשל יציאותיו התכופות לטיפולים רפואיים רבים באישור המדינה.

4. במקביל להליכי האמורים לעיון חוזר בהם נקט המשיב, ומשחלפו 9 חודשים מיום מעצרו, נדרש בית משפט זה לבקשות המדינה להארכת מעצרו של המשיב (בש"פ 3316/17 ; בש"פ 5783/17 ; בש"פ 8035/17 ; בש"פ 418/18 ובש"פ 2972/18).

5. אשר למהלך הדיונים בתיק העיקרי. כפי שנמסר בבקשה מטעם המדינה, התקיימו עד כה 38 דיוני הוכחות, במסגרתם העידו כ- 119 עדי תביעה, ו- 14 מועדי הוכחות נוספים קבועים, כאשר 7 מתוכם בתוך תקופת ההארכה המבוקשת. כן נמסר כי העיכוב שחל בניהול המשפט נבע מטעמים הקשורים בהחלפת ייצוגו של המשיב ובמצבו הרפואי, אשר הובילו לביטולם של 18 מועדי הוכחות.

6. כעת מונחת לפני כאמור בקשת המדינה להארכה נוספת של מעצר המשיב בפיקוח אלקטרוני, בה נטען בין היתר כי הארכת המעצר מתחייבת נוכח מסוכנותו הרבה של המשיב, הנלמדת מריבוי האישומים והמתלוננים בעניינו, מהיקף הכספי הרחב של המרמה המיוחסת לו בכתב האישום ומהתקופה הממושכת בה פעל. עוד

מוסיפה המדינה, כי מעשי המשיב מאופיינים בתעוזה ובהיעדר מורא מפני החוק ורשויות האכיפה, ולכן אין לתת בו אמון. כמו כן, נטען כי עבירת שיבוש הליכי משפט, המיוחסת למשיב בכתב האישום, מקימה עילת מעצר נוספת ועצמאית.

7. בדיון לפני חזר בא כוח המדינה על נימוקי הבקשה כאמור תוך ציון כי המשפט מתנהל בקצב מהיר וכי בינתיים התקיימו עוד שני דיוני הוכחות וכעת נותרו רק 3 עדי תביעה, ובחודש הבא צפויה להסתיים פרשת התביעה ולהתחיל פרשת ההגנה.

המשיב מתנגד לבקשה. עיקר טענתו היא כי בחלוף זמן כה ממושך השתנתה נקודת האיזון באופן המצדיק שחרורו ממעצר בפיקוח אלקטרוני. נטען כי המשפט מתנהל אמנם בקצב סביר אך הוא אמור להימשך עוד תקופה ממושכת. כן נטען כי המשיב התייצב באופן סדיר לכל דיוני בית המשפט. לבסוף נטען לאפליה כלפיו לעומת הנאשמים האחרים בתיק אשר שוחררו לחלופות מעצר.

בתגובה השיב בא כוח המדינה כי המשיב הוא הנאשם המרכזי והרוח החיה בפרשה, ועל כן אין מקום להשוואה בינו לבין הנאשמים האחרים. כן צוין כי ההליך התעכב בתחילתו משך תקופה ממושכת בגין החלפת סנגור, ואחר כך גם בשל עיכובים שנבעו ממצבו הבריאותי של המשיב. אך בשנה האחרונה הדיונים מתנהלים באינטנסיביות ובקצב מהיר.

דיון והכרעה

8. לאחר עיון ושמיעת טענות הצדדים הגעתי למסקנה כי יש להיעתר לבקשת המדינה להארכת מעצרו של המשיב.

9. כידוע, במוקד הדיון בבקשה להארכת מעצר לפי סעיף 62 לחוק המעצרים עומדים כידוע קצב התקדמות ההליך והאיזון בין זכויות הנאשם לבין הצורך בשמירת שלום הציבור ותקינות ההליך המשפטי. במסגרת זו על בית המשפט לתת דעתו, בין היתר, לאופי העבירות המיוחסות לנאשם ולמידת המסוכנות הנשקפת ממנו, כמו גם לעוצמת עילות המעצר הסטטוטוריות המתקיימות בנאשם.

10. כאשר מדובר במעצר בפיקוח אלקטרוני, להבדיל ממעצר מאחורי סורג וברית, יש לקחת בחשבון בעריכת איזון האינטרסים האמור את העובדה שמדובר בפגיעה מוגבלת יותר בחירותו של הנאשם –

”... נוכח השוני המהותי בפגיעה בחירותו של הנאשם בין תנאי המעצר מאחורי סורג וברית לבין מעצר בפיקוח אלקטרוני נקבע, כי למרות שעם חקיקת הוראות החוק הרלבנטיות, הועלה מעמדו של המעצר בפיקוח אלקטרוני לדרגת מעצר, הרי שככלל אין להחיל עליו את הדין הנוהג ביחס לניכוי ימי מעצר מאחורי סורג וברית מתקופת המאסר... אותו רציונל תקף כמובן גם כאשר מדובר בחישוב ימי מעצר לעניין בקשה להארכת מעצר מעבר למועד הקבוע בסעיף 61 לחוק המעצרים” (בש”פ 5060/16 מדינת ישראל נ’ פלוני, פסקה 11 (6.9.2016)).

ואכן, המחוקק הבחין לעניין זה בין מעצר מאחורי סורג וברית למעצר בפיקוח אלקטרוני, כאשר קבע כי לענין מעצר בפיקוח אלקטרוני רק לאחר 18 חודשים נדרשת הארכת מעצר על ידי שופט בית המשפט העליון, ולא לאחר 9 חודשים, כפי הוראת המחוקק לענין מעצר במתקן כליאה (סעיפים 61-62 לחוק המעצרים).

11. בענייננו מואשם המשיב בביצוע עבירות חמורות במסגרת פרשת הונאה רחבת היקף עם קורבנות עבירה רבים. בהחלטות קודמות בעניינו של המשיב קבע בית משפט זה כי נשקפת מהמשיב מסוכנות הנלמדת מחומרת המעשים המיוחסים לו, המתאפיינים בתחכום ובשיטתיות, ומתסקירי המבחן שהוגשו בעניינו. לכך יש להוסיף את האישום בשיבוש מהלכי משפט המיוחס למשיב.

12. היקף העבירות, חומרתן ונסיבות ביצוען הצדיקו את מעצר המשיב מאחורי סורג וברית, כפי שאכן הוחלט בתחילה. כאמור, מעצרו של המשיב הומר כעבור זמן, בעיקר בשל מצבו הרפואי, למעצר בפיקוח אלקטרוני, ובהמשך אף הוקלו התנאים שהושתו עליו.

13. אשר לקצב התקדמות ההליך, זה התקדם משמעותית, כמצוין לעיל. כבר התקיימו כ- דיוני הוכחות, ונותרו רק 3 עדים להשלמת פרשת התביעה, וקבועים עוד מועדי הוכחות נוספים. כן אזכיר כי העיכוב שחל בתחילה בניהול המשפט נבע מטעמים הקשורים בהחלפת ייצוגו של המשיב ובמצבו הרפואי.

14. בנסיבות אלה הכף נוטה בבירור, למרות תקופת המעצר הממושכת, להיענות לבקשת המדינה להארכת מעצרו של המשיב בפיקוח אלקטרוני.

15. אשר על כן אני מורה על הארכת מעצר המשיב בתנאי פיקוח אלקטרוני ב- 90 ימים החל מיום 20.10.2018, או עד למתן פסק דין בת"פ 48790-07-16 בבית המשפט המחוזי בירושלים, לפי המוקדם.

ניתנה היום, ו' בחשון התשע"ט (15.10.2018).

שׁוֹפֵט